Regeling van het bestuur van de Raad voor Rechtsbijstand, van 1 januari 2027 tot wijziging van de Subsidieregeling rechtsbijstand en aanverwante kosten Wet Groningen

Het bestuur van de Raad voor Rechtsbijstand,

Gelet op artikel 33e, derde lid, 37b en 37c van de Wet op de rechtsbijstand, waarin is bepaald dat het bestuur van de Raad voor Rechtsbijstand subsidie kan verstrekken ten behoeve van en met het oog op de verlening van rechtsbijstand voor bijzondere doeleinden en projecten en artikel 13n van de Wet Groningen, waarin als bijzondere doeleinden als hiervoor genoemd rechtsbijstand en het inroepen van een deskundige in het kader van het verlenen van rechtsbijstand zijn aangewezen,

Besluit:

ARTIKEL I

De **Subsidieregeling rechtsbijstand en aanverwante kosten Wet Groningen** wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 1 wordt als volgt gewijzigd:

1. Onder verlettering van de onderdelen e tot en met r worden de volgende begripsbepalingen ingevoegd:

l. *rechtmatige gebruiker van een gebouw, niet zijnde de eigenaar:* een persoon die rechtmatig gebruik maakt van het gebouw, zoals een huurder of een pachter;

3. De begripsbepaling van "eigenaar van een gebouw" komt te luiden:

f. eigenaar van een gebouw: een eigenaar van een gebouw als bedoeld in artikel 1 eerste lid van de Woningwet – met uitzondering van de woningcorporatie – die aanspraak maakt op rechtsbijstand, mediation of advies van een deskundige, op grond van deze regeling;

7. De begripsbepaling van "rechtzoekende" komt te luiden:

n. *rechtzoekende:* een eigenaar van een gebouw of andere rechtmatige gebruiker van een gebouw als bedoeld in artikel 1 van de Woningwet – met uitzondering van de toegelaten instellingen als bedoeld in artikel 19 van de Woningwet – die aanspraak maakt op rechtsbijstand, mediation of via hen het advies van een deskundige, op grond van deze regeling;

8. De begripsbepaling "TwG: Tijdelijke wet Groningen" wordt vervangen door de begripsbepaling "WG: Wet Groningen".

B

In de artikelen 1, 2 en artikel 16, eerste lid wordt "TwG" telkens vervangen door "WG". In artikel 17 wordt "Tijdelijke wet Groningen" vervangen door "Wet Groningen".

C

Artikel 4 komt te luiden:

Artikel 4. Vergoedingen voor rechtsbijstandsverlening

1. De vergoeding voor een eigenaar van een gebouw bedraagt 40 punten voor rechtsbijstand bij de volgende onderdelen:

a. het proces, bedoeld in artikel 2 van de WG, vanaf het indienen van een zienswijze in het kader van de aanvraag om vergoeding van schade bij het Instituut, waaronder het indienen van bezwaar;
b. de versterking, bedoeld in hoofdstuk 5 van de WG, vanaf de ontvangst van de beoordeling, bedoeld in artikel 13i, tweede en derde lid, van de WG, waaronder het indienen van bezwaar;
c. het beroep tegen een beslissing op bezwaar tegen een besluit van het Instituut of de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties op grond van de WG, of een besluit over versterking van een gebouw in Zandplatenbuurt Zuid te Delfzijl of een gebouw behorend tot batch 1.588 als bedoeld in artikel 15a, eerste lid, van de WG;
d. het hoger beroep tegen een uitspraak in beroep, tenzij het Instituut of minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de kosten van rechtsbijstand voor zijn rekening neemt;
e. een rechtsgang naar een bij verdrag met rechtspraak belast internationaal college dat niet zelf in een aanspraak op vergoeding van rechtsbijstand voorziet; en
f. privaatrechtelijke geschillen tussen een eigenaar van een gebouw en zijn opdrachtnemer, indien de versterking geheel of gedeeltelijk door de rechtzoekende in eigen beheer is of wordt uitgevoerd, dan wel de schade via daadwerkelijk herstel door de rechtzoekende in eigen beheer is of wordt hersteld, over:
    1°. het bouw- of ontwerpplan;
    2°. de uitvoering van versterkingsmaatregelen of schadeherstelmaatregelen; of
    3°. bouwfouten, waaronder geschillen over gebreken of meer-/minderwerk bij de uitvoering van versterkingsmaatregelen of schadeherstelmaatregelen of bouwfouten,

    vanaf het starten van een procedure bij de civiele rechter, de Raad van Arbitrage in Bouwgeschillen, of daarmee vergelijkbare alternatieve geschillenprocedures.

2. De vergoeding voor een rechtmatige gebruiker van een gebouw, niet zijnde de eigenaar, bedraagt 40 punten voor rechtsbijstand bij de volgende onderdelen:
    a. het aantekenen van bezwaar op besluiten aan hem gericht van het Instituut op grond van artikel 2 van de WG;
    b. het aantekenen van bezwaar op besluiten aan hem gericht, in het kader van de versterking bedoeld in hoofdstuk 5 van de WG;
    c. het beroep tegen een beslissing op bezwaar tegen een besluit aan hem gericht van het Instituut of de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties op grond van de WG;
    d. het hoger beroep tegen een uitspraak in beroep aan hem gericht, tenzij het Instituut of de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de kosten van rechtsbijstand voor zijn rekening neemt en
    e. een rechtsgang naar een bij verdrag met rechtspraak belast internationaal college dat niet zelf in een aanspraak op vergoeding van rechtsbijstand voorziet.

3. Voor een tweede of daaropvolgende zitting bij een bezwaarschiftenadviescommissie of gerechtelijke instantie wordt een toeslag van 2,5 punten toegekend.

4. Voor de rechtsbijstand bij elk verzoek tot voorlopige voorziening in het kader van bezwaar, beroep of hoger beroep wordt een toeslag van 4 punten toegekend.

5. Indien de rechtsbijstand opvolgend is verleend door twee of meer advocaten die niet behoren tot hetzelfde samenwerkingsverband wordt:
    a. éénmaal een toeslag van 2 punten toegekend; en
    b. de vergoeding betaald aan de advocaat die het laatst is toegevoegd, waarbij de advocaten het bedrag in onderling overleg verdelen naar verhouding van de verrichte werkzaamheden.

6. Artikel 32 van de Wrb is van overeenkomstige toepassing op elk van de in het eerste lid genoemde onderdelen.

D

In de titel van hoofdstuk IV wordt "financieel en/of bouwkundig advies" vervangen door "deskundigenadvies".

E

Artikel 10 wordt als volgt gewijzigd:

1. In sub a wordt "eerste tot en met het vijfde lid" vervangen door "eerste lid sub a tot en met e en tweede lid" en komt "en II" te vervallen.

2. In sub b wordt "zesde lid " vervangen door "eerste lid onder f" en wordt "III" vervangen door "II".

F

In artikel 11, eerste lid, wordt "III" vervangen door "II".

G

Artikel 13 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het vijfde lid wordt "de vordering tot schadevergoeding onder de WG dan wel in het kader van het leveren van inbreng bij de voorbereiding van een versterkingsbesluit na ontvangst van de beoordeling, bedoeld in artikel 13i, tweede en derde lid, van de WG en de uitvoering van de versterkingsmaatregelen" vervangen door "een van de onderdelen zoals genoemd in artikel 4 eerste en tweede lid van deze regeling".

H

De **Bijlage Deelname- en matchingscriteria voor advocaten en mediators** wordt als volgt gewijzigd:

1. Onder "I. Deelnamecriteria advocaten bestuursrecht" komt het vierde lid onder sub a als volgt te luiden:

a. geen tuchtrechtelijke maatregel wegens een tekortkoming in de kwaliteit van dienstverlening opgelegd hebben gekregen als bedoeld in artikel 46 van de Advocatenwet; en

2. Onder "I. Deelnamecriteria advocaten bestuursrecht" komt het vierde lid onder sub a als volgt te luiden:

a. geen tuchtrechtelijke maatregel wegens een tekortkoming in de kwaliteit van dienstverlening opgelegd hebben gekregen als bedoeld in artikel 46 van de Advocatenwet; en

3. Onder "III. Deelname criteria mediators" komt in het eerste lid de derde noot te vervallen.

4. Onder "III. Deelname criteria mediators" wordt in het derde lid de vierde noot vernummerd naar 3.

ARTIKEL II

Deze regeling treedt in werking op het tijdstip waarop artikel I, onderdeel T, van de PEGA-wet in werking treedt.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

’s-Hertogenbosch, … 2026

Bestuurder van de Raad voor Rechtsbijstand,

dr. I.D. Nijboer

NOTA VAN TOELICHTING

I Algemeen

1. Aanleiding en achtergrond

Op 7 juni 2026 heeft de Eerste Kamer ingestemd met het PEGA-wetsvoorstel. Met deze wet verankert het kabinet een aantal maatregelen in reactie op de parlementaire enquête naar de gaswinning en mijnbouwschade in Groningen.

Onderdeel van de wet is dat naast eigenaren ook huurders aanspraak kunnen maken op rechtsbijstand. Diverse stakeholders in de regio hebben eerder aangegeven dat ook niet-eigenaren ('huurders' dan wel 'rechtmatige gebruikers van een gebouw, niet zijnde de eigenaar') toegang moeten krijgen tot deze subsidieregeling. Op 11 maart 2026 heeft het Tweede Kamerlid Beckerman een amendement ingediend dat "regelt dat de Subsidieregeling Mijnbouwschade Groningen bij de Raad voor Rechtsbijstand niet langer uitsluitend toegankelijk is voor eigenaren van gebouwen, maar ook wordt opengesteld voor huurders die een besluit van het IMG of de NCG ontvangen. Het betreft zowel huurders van woningen als ondernemers die het pand waarin zij hun bedrijf uitoefenen huren." De motie is aangenomen en verwerkt in genoemd wetsvoorstel.

Verschillende besluiten over een vergoeding die niet-eigenaren ontvangen, zien niet op het gebouw als eigendom maar op de persoonlijke omstandigheden. Deze omstandigheden van niet-eigenaren zijn vergelijkbaar met de omstandigheden waarmee eigenaren mee te maken krijgen. Om die reden wordt ook de aanspraak op rechtsbijstand gelijkgetrokken. Deze wijziging wordt met voorliggende wijzigingsregeling opgenomen in de subsidieregeling.

Genoemd wetsvoorstel regelt tevens dat het tijdelijke karakter van de wet verdwijnt, waarmee de Tijdelijke wet Groningen (TwG) de Wet Groningen (WG) wordt. In de subsidieregeling is daarom overal Tijdelijke wet Groningen (TwG) vervangen door Wet Groningen (WG).

2. De wijzigingen in het kort

De subsidieregeling wordt op de onderstaande punten gewijzigd. Wijziging a betreft een wijziging als gevolg van het amendement. Wijzigingen b en c vloeien voort uit de wijzigingen van andere wet- en regelgeving. Wijzigingen d en e betreffen wijzigingen die uit de praktijk voortkomen. Wijziging f betreft een taalkundige aanpassing. Wijziging g vloeit voort uit zowel het amendement als een wens tot vereenvoudiging van het artikel.

a. Het is voor een rechtmatige gebruiker van een gebouw, niet zijnde de eigenaar, nu ook mogelijk op grond van de Subsidieregeling een advocaat of mediator in te schakelen.
b. Vanwege de wijziging van de Tijdelijke wet Groningen (TwG) naar Wet Groningen (WG) is dit overal in de subsidieregeling aangepast. Dit betreft geen inhoudelijke wijziging.
c. Vanwege wijzigingen in de Woningwet is de begripsbepaling van 'gebouw' in de Woningwet op een andere plek komen te staan. Daarom is in deze regeling de verwijzing aangepast. Dit betreft geen inhoudelijke wijziging.
d. Een uitbreiding van de reikwijdte van de regeling met de Zandplatenbuurt Zuid te Delfzijl en gebouwen die behoren tot batch 1.588 als bedoeld in artikel 15a, eerste lid, van de WG.
e. De toepassing van artikel 12 Bvr ('advieszaken') die sinds de eerste wijzigingsregeling was opgenomen in de regeling onder het oude lid 7, is geschrapt.
f. Aanpassen 'veroordeling' naar 'maatregel' bij voorwaarden advocaten.
g. Artikel vier is – naast de noodzakelijke wijzigingen in verband met de toevoeging van rechtmatige gebruikers van een gebouw, niet zijnde de eigenaar– ook aangepast om de tekst te vereenvoudigen en leesbaarder te maken.

3. Uitvoerbaarheid

- De Minister van Justitie en Veiligheid (Minister van J&V) is de opdrachtgever van de Raad en beleidsverantwoordelijk voor de Wet op de Rechtsbijstand, de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (Minister van BZK) is beleidsverantwoordelijk voor de inhoud en reikwijdte van de regeling. De Raad voert de regeling uit.

- De Raad voor Rechtsbijstand (RvR) is belast met de uitvoering van de Wet op de Rechtsbijstand (hierna: Wrb), de Minister van Justitie en Veiligheid is beleidsverantwoordelijk voor deze wet. De wijziging van deze regeling is tot stand gekomen in overleg tussen de ministeries van J&V en BZK en de RvR.

4. Financiële gevolgen

De subsidiëring aan de RvR verloopt via de reguliere subsidierelatie tussen de RvR en de minister van J&V, waarbij de minister van BZK de regeling financiert.
De minister van JenV heeft de opdracht aan de RvR verleend het aantal punten op 40 te laten, waarmee nu geen wijziging wordt aangebracht aan het aantal punten in de voorgaande regeling.

5. Totstandkoming van deze wijzigingsregeling

De onderhavige wijzigingsregeling is opgesteld ten behoeve van de uitvoering van aangenomen amendement Beckerman van 11 maart 2026 dat regelt dat ”de Subsidieregeling Mijnbouwschade Groningen bij de Raad voor Rechtsbijstand niet langer uitsluitend toegankelijk is voor eigenaren van gebouwen, maar ook wordt opengesteld voor huurders. Het betreft zowel huurders van woningen als ondernemers die het pand waarin zij hun bedrijf uitoefenen huren.”

Deze wijzigingsregeling is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met de RvR, het Ministerie van J&V en het Ministerie van BZK. Ook is gesproken met diverse stakeholders. Naar aanleiding van deze overleggen is in de toelichting in meer detail verduidelijkt welke zaken onder de subsidieregeling vallen. Tot slot is rekening gehouden met de wijziging van de regeling WG (voorheen TwG) en heeft de subsidieregeling voorgehangen in de Tweede en Eerste Kamer.

II Artikelsgewijs

Wijzigingen artikel 1

Het toevoegen van het begrip onder sub l en het wijzigen van het begrip onder sub n houden verband met het verbreden van de doelgroep van deze regeling. Naast ‘eigenaar van een gebouw’ worden in de regeling ook de begrippen ‘rechtzoekende’ en ‘rechtmatige gebruiker van een gebouw, niet zijnde de eigenaar’ gebruikt. Door de uitbreiding van het begrip rechtzoekende is aanpassing van artikel 8 (mediation) niet nodig. In dit artikel werd al het begrip rechtzoekende gehanteerd.

Andere wijzigingen zijn het gevolg van wijzigingen in andere regelingen waarnaar wordt verwezen en wijzigingen in de alfabetische volgorde.

Wijzigingen artikel 4

Dit artikel is vervangen door een nieuw artikel 4 omdat de regeling ook van toepassing is op rechtmatige gebruikers van een gebouw, niet zijnde de eigenaar, bijvoorbeeld huurders. Omdat niet alle typen zaken en fasen ook van toepassing zijn op huurders, is voor beide soorten rechtzoekenden een apart artikellid opgenomen waarin is opgenomen wanneer er recht is op rechtsbijstand en/of mediation. In tegenstelling tot eigenaren kunnen rechtmatige gebruikers van een gebouw, niet zijnde de eigenaar, bijvoorbeeld geen zienswijze indienen. Naast de inhoudelijke wijzigingen is ook beoogd artikel 4 te verduidelijken. Dit heeft geleid tot het volledig vervangen van artikel 4.

Het eerste lid onder c is gewijzigd zodat ook eigenaren en rechtmatige gebruikers niet-zijnde eigenaren van de Zandplatenbuurt Zuid te Delfzijl of een gebouw behorend tot batch 1.588 als bedoeld in artikel 15a, eerste lid, van de WG gebruik kunnen maken van deze regeling.

In lid 2 is duidelijk gemaakt dat een rechtmatige gebruiker van een gebouw, niet zijnde de eigenaar, recht heeft op rechtsbijstand en mediation bij besluiten die aan hém zijn gericht. Bij sub e wordt dit laatste vanzelfsprekend geacht.

De toepassing van artikel 12 Bvr (‘advieszaken’) die sinds de eerste wijzigingsregeling was opgenomen in de regeling onder het oude lid 7, is geschrapt. De vergoeding voor zaken die zijn afgehandeld zonder procedure en zaken waarbij de procedure is geëindigd voordat er een zitting is bijgewoond of een beslissing is genomen, wordt op vier (tot zeven declarabele uren) of tien punten (zeven of meer declarabele uren) bepaald. Bij deze subsidieregeling had de toepassing van artikel 12 Bvr ongewenste bijeffecten. Met name versterkingszaken worden vaak niet afgesloten met een afgeronde procedure terwijl deze zaken relatief vaak wel complexer en tijdsintensiever zijn dan schadezaken die relatief wel vaak eindigen met een afgeronde procedure. Daarom is de toepassing van artikel 12 Bvr in deze subsidieregeling geschrapt.

In artikel 4 staan het Instituut en de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties vermeld. Dit kan worden gelezen als IMG respectievelijk NCG.

Wijzigingen artikel 10

Dit artikel is aangepast in verband met de verwijzingen naar het aangepaste artikel 4 van deze regeling. Daarnaast stonden er verkeerde verwijzingen in naar de bijlagen. Dit is rechtgezet.

Wijzigingen artikel 11

Er werd in de oude tekst verwezen naar een verkeerde bijlage. Dit is aangepast.

Wijzigingen artikel 13

Het vijfde lid is aangepast zodat de tekst aansluit bij de situatie van een eigenaar van een gebouw én de situatie van een andere rechtmatige gebruiker van een gebouw.

Wijzigingen Bijlage I

Onderdeel 4 sub a in Bijlage I en onderdeel 3 sub a in Bijlage II zijn aangepast omdat per abuis de woorden ‘tuchtrechtelijke veroordeling’ waren gebruikt. Dit moeten de woorden ‘tuchtrechtelijke maatregel’ zijn.

Wijzigingen Bijlage III

Noot 3 bij deze bijlage luidde ‘Niet bij de Raad ingeschreven mediators die alleen willen deelnemen aan deze regeling worden om administratieve redenen ingeschreven in het register van de Raad.’ Het doel was te verhelderen waarom mediators moesten staan ingeschreven bij de Raad. Dit bleek niet nodig terwijl de noot juist de vraag opriep of het een ander soort inschrijving betrof. Omdat het voldoende duidelijk is dat het hier een reguliere inschrijving betreft, is ervoor gekozen de noot te verwijderen. Bij een eerdere wijziging van de regeling is een vergelijkbare noot al om dezelfde reden verwijderd. Ten onrechte is destijds de noot die ziet op de voorwaarden voor mediators niet geschrapt. Met deze wijzigingsregeling wordt dit rechtgezet.